

Idees

Orxata sense xufles

Agustí Colomines

En un article acadèmic que vaig publicar fa temps ("Simbología y ceremonial en la cultura del nacionalismo" dins F. J. García Castaño (ed.): *Fiesta, tradición y cambio*, 2000), hi defensava que "una nació sense públic és com intentar elaborar una orxata sense xufles".

Al llibre *Britons: Forging the Nation 1707-1837* (1992), la historiadora Linda Colley analitzava amb tot luxe de detalls el procés mitjançant el qual tres pobles diferents –Anglaterra, Gal·les i Escòcia– amb una tradició politicocultural distinta van assumir de compartir el fet d'esdevenir britànics abans del 1837 –per tant, abans de l'inici del període victorià–, data en què fins llavors tothom considerava que havia començat el procés de nacionalització britànica del Regne Unit. Un dels brillants exercicis analítics plantejats per Colley consistia a analitzar un famós quadre de Sir David Wilkie (un escocès que la reina Victòria va convertir en pintor oficial de la Corona), que porta per títol *Chelsea Pensioners Reading the Gazette of the Battle of Waterloo*. El quadre és una estudiada síntesi de les icones que podien ser assumides pels escocesos, els gal·lesos, els irlandesos i els anglesos que lluitaven contra un enemic comú: els francesos. La conjunció en una mateixa representació plàstica de diversos elements simbòlics extrets d'aquí i d'allà volia demostrar que el procés de construcció del britànic es feia des de la pluralitat. Gaiters escocesos, excombatents de la batalla del Quebec de 1759, genets gal·lesos i fins i tot un soldat negre de la banda de música apareixien en el quadre per celebrar la victòria del general angloirlandès Arthur Wellesley, duc de Wellington, contra Napoleó el 22 de juny de 1815. Aprofitava la lluita contra l'enemic exterior per confeccionar un nou discurs patriòtic, en aquest cas el britànic, i superar així les identitats primigènies sense intentar eliminar-les. D'aquesta manera, la guerra es convertia, com ha passat arreu del món, en un dels pilars sobre els quals s'ha alçat el que avui coneixem com la Gran Bretanya. Quin gran instrument de publicitat que volia ser aquesta tela!

Quan el 1822 el quadre de Sir Wilkie va ser exposat per primera vegada en la Royal Academy, milers de persones van fer cua durant hores i hores per poder contemplar-lo i va caldre posar barreres per protegir-lo. Aquest caire de banalització del relat nacional (a la manera com Michael Billig ho planteja a *Nacionalisme banal*, 2006), en aquest cas visualment, té com a objectiu construir inconscientment una tradició compartida. Potser estaria bé que penséssim en aquestes coses quan discutim sobre el sentit últim del ruc que molts catalans porten enganxat darrere el cotxe. I és que tothom sap que la construcció d'un ordre simbòlic nacional arrenca, entre altres coses, amb la difusió d'himnes, banderes, mapes... i mascotes.

Vot emigrant a Flandes

Ramon Tremosa

El passat 8 d'octubre es van celebrar eleccions locals a Bèlgica. Per primera vegada hi havia la possibilitat real que el partit independentista *Vlams Belang* (literalment "interès flamenc") aconseguís l'alcaldia de la ciutat d'Anvers, la ciutat més poblada de Flandes. El *Vlams Belang* (VB) està creixent electoralment

amb gran força i es preveu que, en les properes eleccions federals belgues del mes de maig de 2007, esdevingui el primer partit de Bèlgica. Això explica el "cordó sanitari": tots els altres partits pacten entre ells per impedir l'accés del VB al govern de les institucions, no fos cas que una gestió millor n'augmentés encara més els partidaris.

El VB va obtenir un milió de vots a les eleccions al Parlament de Flandes de 2004 (24,1% del vot flamenc: Flandes té sis milions d'habitants) i va aconseguir 32 dels seus 124 diputats. Stephen Pollard va escriure a *The Times* que "el *Vlams Belang* no té res a veure amb el racisme o la xenofòbia; les autoritats belgues el persegueixen i criminalitzen per causa del seu independentisme" (24.04.2004).

Els resultats a Anvers van atorgar un 34% del vot al VB, enfront del 33% de fa quatre anys, però ha perdut la primera posició guanyada l'any 2000 enfront del partit socialista, que ara ha assolit el 35% dels vots. Què ha passat? D'acord amb el què va escriure el sociòleg marxista Jan Hertogen, gens sospitosos de simpatitzar amb el VB, "els immigrants han salvat la democràcia a Bèlgica" (*Gazet van Antwerpen*, 09.10.2006): la regularització del dret de vot a 115.000 immigrants a Anvers, acordada poc abans de les eleccions pel Govern belga, ha permès al partit socialista superar per poc el VB.

Segons estimacions del mateix Hertogen, sense aquesta regularització de darrera hora el VB hauria superat el 40% dels vots a Anvers. Aquest fet decisiu ha passat desapercebut en les anàlisis electorals fetes a casa nostra, com també que el VB hagi assolit entre el 25% i el 35% en les principals ciutats mitjanes de Flandes, així com també que hagi duplicat el nombre de regidors i de consellers provincials en relació a les eleccions locals de la tardor de l'any 2000.

Els teòrics de les apostes estratègiques d'ERC, que parlen tot el dia de créixer a costa del PSC, que es vagin calçant a la vista de les pràctiques que està començant a posar en marxa el socialisme internacional. Qui s'endurà el vot dels sud-americans que aviat seran espanyols a efectes de vot? Una anècdota reveladora: estem fent obres a la casa pairal d'Areny de Noguera. Atès que els paletes del país estan col·lapsats de feina hem contractat una *quadrilla* d'equatorians del Pont de Suert, que fa anys viuen a la comarca i treballen prou bé. Es van presentar el primer dia a treballar amb una gorra del PSC.

www.ramontremosa.com